

LUMO-seminaari 12.8.2021 klo 9–15

Tringan kommenttipuheenvuoro LUMO-ohjelman tavoitteeseen 5. Rakennetun ympäristön luonnon monimuotoisuutta rikastetaan tulevaisuutta ennakoiden

Juho Leppänen

(Lyhyt esittely ja kiitokset)

Staattinen, suojelualueisiin perustuva luonnonsuojelu ei yksin riitä monimuotoisuuden turvaamiseksi, ja siksi näiden alueiden ulkopuolella tapahtuva toiminta on tärkeää. Tässä korostuu myös rakennetun ympäristön merkitys suojelun tukijana.

Tavoitteet 5.3. (nurmikoiden muuttaminen niityiksi) ja 5.4. (niittyjen hoidon menetelmien kehittäminen luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi) ovat myös linnustonäkökulmasta hyviä tavoitteita. Samoin 5.5. eli lahopuun sijoittaminen ja säästäminen kaiken monimuotoisuuden kannalta hyvä ja erittäin tärkeä tavoite. Pääkaupunkiseudulle tyypillisten ruderaattien huomioiminen ohjelmassa on niin ikään tärkeää.

Korostan sitä, että pienpuusto ja aluskasvillisuus muodostaa tärkeän lisääntymis-, ruokailu- ja levähdyspaikan lukuisille lintulajeille. Erityisen tärkeä merkitys tällaisella alikasvoksella on häiriöherkille ja valmiiksi uhanalaisille lajeille. Suojaa ja ravintoa tarjoavien pensaiden ja aluskasvillisuuden poistaminen etenkin talvea vasten voi olla linnuille kohtalokasta, ja valmiiksi uhanalaisille lajeille tällaisella lisästressillä voi olla populaatiotason vaikutuksia.

Tämän vuoksi ns. ”hallittu hoitamattomuus” on syytä huomioida myös rakennetussa kaupunkiympäristössä, puistoissa ja viheralueilla sekä uusittavissa puistosuunnitelmissa. Puistoissa kerroksellisuus ja nykyistä tiheimmän aluskasvillisuuden, pensaikkojen ja pienempien lehtipuiden säästäminen hyödyttää paitsi satakieliä ja mustarastaita sekä pienempiä varpuslintuja, kuten pajulintua, punarintaa ja kerttuja, myös muuta eliöstöä.

Edellinen sivuaa ja myös tukee tavoitteita 5.6. ja 5.7. pölyttäjille ja linnuille sopivien ravintokasvien tarjoamisesta. Tässä yhteydessä tahdon kysyä selkeyden vuoksi sitä, onko kaupungilla aikomuksia järjestää muita ruokintapaikkoja tai linnunpönttöjä (esimerkiksi tiaisia ja kirjosiippoja varten) ja vaihtoehtoisia pesäpaikkoja pääskyille puistoihin ja viheralueille tai muuhun lähiluontoon?

Lopuksi nostan tässä yhteydessä esille rakennettua ympäristöä yleisesti koskevan lintuystävällisen rakentamisen (pääasiassa yhtenäisiä lasipintoja koskevat turvaratkaisut ja muut arkkitehtoniset

seikat). Eri arvioiden mukaan törmäyksissä kuolee Suomessa miljoonia lintuja vuosittain, joten pyrkimys linnuille turvalliseen rakentamiseen tukisi tavoitteita rakennetun ympäristön monimuotoisuuden turvaamiseksi. Hämeenlinnassa on tehty kunnallisaloite tällaisten määräysten sisällyttämisestä asemakaavoihin ja kaupungin rakennusjärjestykseen, ja Tringa selvittää paraikaa vastaavan aloitteen laatimista pääkaupunkiseudulle.